

POOL⁴YOU

Uimahallien ja kylpylöiden energiatalous

Uimahalliportaali Uimahallit Vertailu Materiaalit

Halleja tarkastelussa

257 kpl

Käyntiä / asukas vuodessa

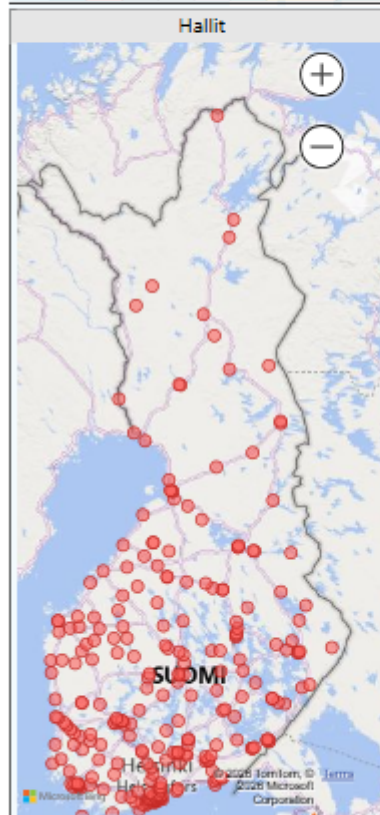
3.6 käyntiä / v

Energia € / aukiolotunti

Energialähteitä täydennettävä halleja kpl / v

Vuosi	Kävijät	Lämpö	Sähkö	Vesi
2026	4	10	7	6
2025	24	26	25	23
2024	30	30	28	26

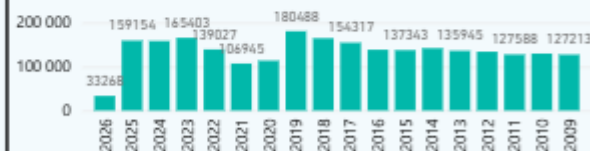
Kävijät

136490 Kävijää

Keskiarvo

Kävijät - vuosivertailu

VisitorMeter

Kokonaisenergia MWh

5666 MWh

Keskiarvo

Sähkö MWh

3770 MWh

Lämpö MWh

1897 MWh

Kokonaisenergia MWh - vuosivertailu

Lämpö Sähkö

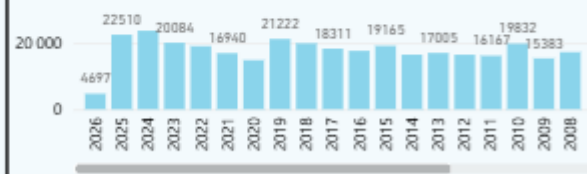
Vesi m³

17587 m³

Keskiarvo

Vesi m³ - vuosivertailu

m³

Uimahallin veden- ja energiankulutuksen mittaaminen

- Teknologia mahdollistaa paljon
- Etävalvonta ja sen mahdollisuudet
- Datan kerääminen, sen määrä, säilytysaika
- Turhan mittaustiedon välttäminen suunnittelussa
- Vedenkäsittelyprosessin säätäminen ja tavoitteellisuus
- Vaatii suunnitelman ja seurannan

Kosteuden poisto ja hallinta:

- Allashuoneen suhteellinen kosteus on n. 50-60 %, riippuen lämpötilasta (29-32* °C) max. 60 %
- Riippumatta ulkoilman olosuhteista, kosteuden-hallinta välttämätöntä (sisäilman olosuhteet pidetään vakiona)
- Haihtumista lisäävät hieronta- ja hupilaitteet
  - Niskahierontalaitteet 5 000 – 10 000 g H₂O/(h kpl)
  - Vesiliukumäet 500 g H₂O/(h m pituutta)
  - Vesisienet 3 000 g H₂O/h
  - Vesiputoukset, 2–3 m korkeat 10 000 g H₂O/(h m leveyttä)
- Päiväaikainen haihtuma voi olla jopa 4-5 kertainen verrattuna yöaikaiseen

Allastilan lämmitys:

- Allashuoneet tyypillisesti ilmalämmitteisiä
  - Lisäksi käytetään lattialämmitystä viihtyvyyden takaamiseksi ja osittain lattiapintojen kuivauksen vuoksi
  - Allastilojen lämpötilat ovat yleensä 1,5...2,5 °C allasveden lämpötilaa korkeampia
  - Lämpötilan määrittää pinta-alaltaan suurin allas ja sen lämpötila esim. 25 m:n allas +28 °C → sisäilma +30 °C, 54 % rH (suhteellinen kosteus)
  - Lämmintä tuloilmaa suunnataan suuriin ikkunapintoihin
-

<https://www.aalto.fi/fi/rakennustekniikan-laitos/uimahallin-energialaskuri>

Uimahallin energialaskuri

- Aalto-yliopiston rakennustekniikan laitos on kehittänyt opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa hankkeessa Excel-pohjaisen laskurin uimahallien energiankulutuksen laskentaan ja seurantaan
  - Työkalu on tarkoitettu hanke- ja esisuunnitteluvaiheeseen
  - Laskuri osoittaa (jo noin kymmenen minuutin tarkastelun perusteella), että tavanomaisen uimahallin energiakulutusta voidaan vähentää jopa kolmasosaan, mikäli käytetään parhaita saatavilla olevia teknisiä ratkaisuja.
-

<https://www.aalto.fi/fi/rakennustekniikan-laitos/uimahallin-energialaskuri>

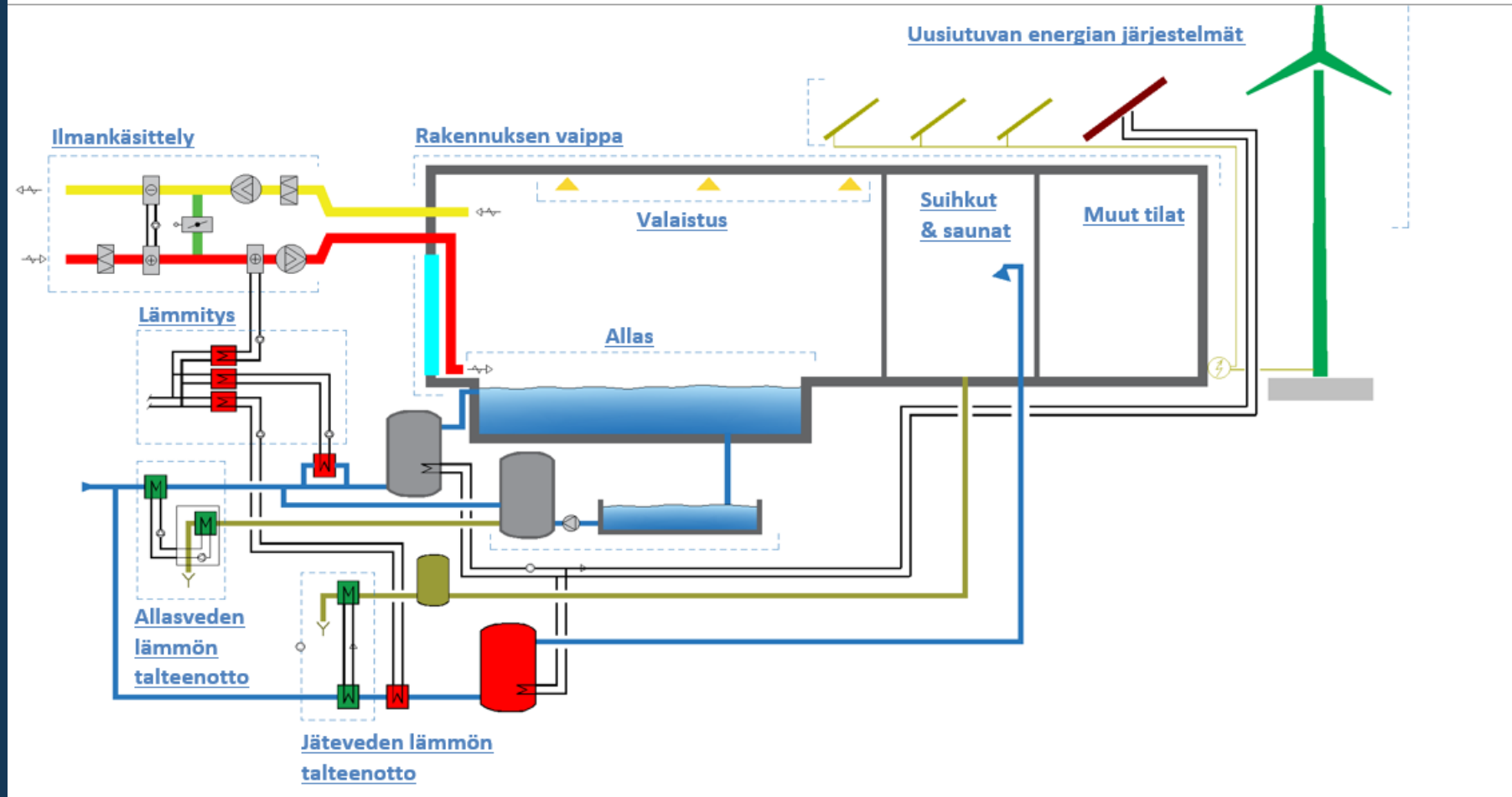
Yleiset tiedot		Ylös
Säätielähdde	Helsinki TRY 2012	
Rakennuksen yksityiskohdat		
Korkeus merenpinnan yläpuolella [m]	40	
Rakennuksen nimi	Töölön uimahalli	
Arvioitu vuosittainen kävijämäärä	280000	
Maastoluokka	Kaupunki / kaupunki	
Rakennuksen nettoala Af [m ²]	2700	Muut tilat ja altaat yhteensä
Huoneen keskikorkeus [m]	4,6	
Rakennuksen kokonaistilavuus [m ³]	12420	
Rakennusvaipan lämpökapasiteetti (J/K)	Raskas: 260 000 * Af	Katso tiedot sivu

<https://www.aalto.fi/fi/rakennustekniikan-laitos/uimahallin-energiaskuri>

Käyttäjän syöte: Valitse pudotusvalikosta
Käyttäjän syöte: arvo tai määrittäminen
Vakiot/laskettu

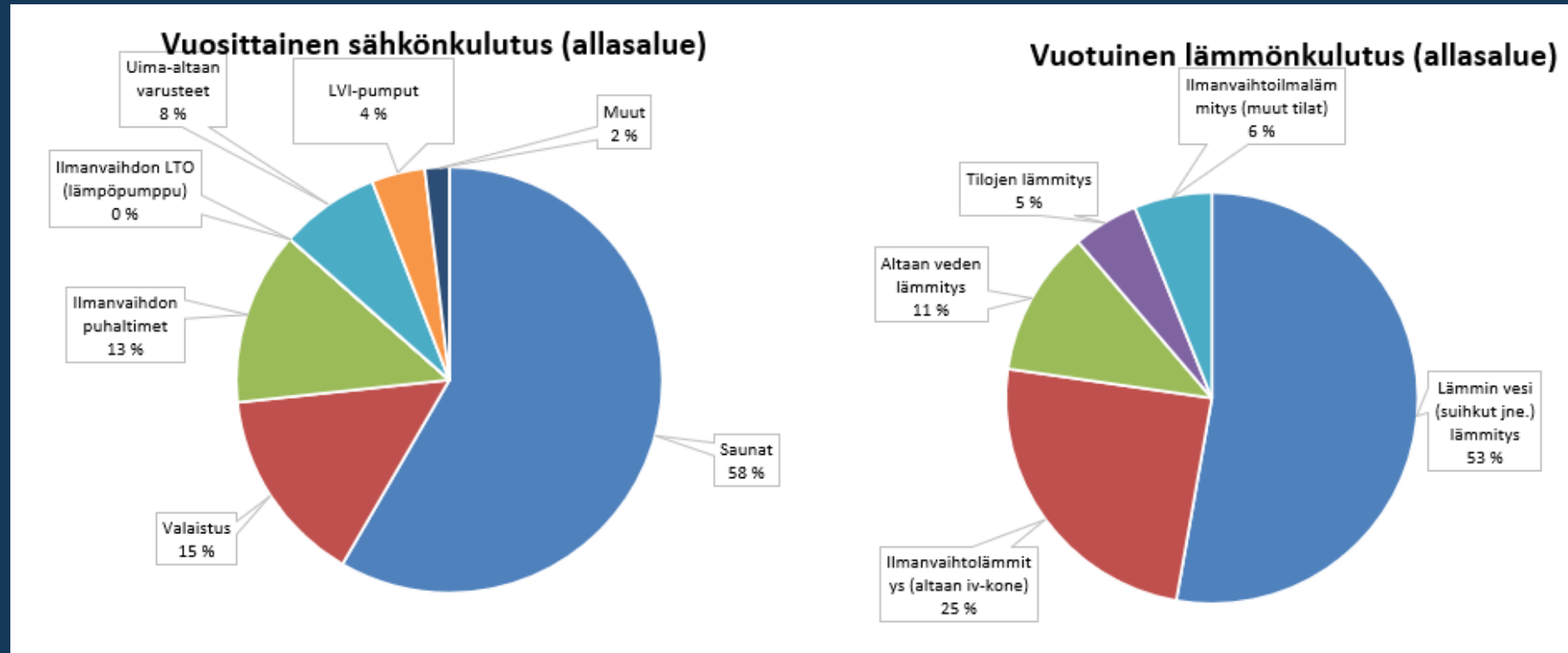
Yleiset lähtötiedot

Tulokset

<https://www.aalto.fi/fi/rakennustekniikan-laitos/uimahallin-energialaskuri>

<https://www.aalto.fi/fi/rakennustekniikan-laitos/uimahallin-energialaskuri>

Lämmitetty nettoala:

2700

m²

Altaan (vesi) ala:

370

m²

	Vuotuinen vedenkulutus, m3	Vuotuinen vedenkulutus, %	Hinta, €
Suihkut	14 112	68,1	45 723 €
Vesi pesuun	3 528	17,0	11 431 €
Suodattimen huuhteluvesi	1 512	7,3	4 899 €
Haihtuminen altaista	1 058	5,1	3 429 €
Altaan vedenvaihto	504	2,4	1 633 €
Kaikki yhteensä	20 714	100,0	67 115 €

Vuotuinen lämpimän veden kulutus ja veden lämmitys

	Vuotuinen vedenkulutus, m3	Vuotuinen vedenkulutus, %	Veden lämmitysenergia, kWh	Veden lämmityskulut, €
Suihkut	4 032	49,7	626 573	58 898 €
Vesi pesuun	1 008	12,4	156 643	14 724 €
Suodattimen huuhteluvesi	1 512	18,6	57 789	5 432 €
Altaan vedenvaihto	504	6,2	19 263	1 811 €
Haihtuminen altaista	1 058	13,0	93 355	8 775 €
Kaikki yhteensä	8 114	100,0	953 623	89 641 €

<https://www.aalto.fi/fi/rakennustekniikan-laitos/uimahallin-energialaskuri>

Vuosittainen sähkönkulutus					
	Sähkönkulutus, kWh	Sähkönkulutus, kWh/m ²	Sähkönkulutus, %	Hinta, €	CO ₂ -päästöt, kgCO ₂
Altaan kiertovesipumput	28 890	10,7	16,5	3 322 €	2 311
Saunat	85 320	31,6	48,7	9 812 €	6 826
Valaistus	21 849	8,1	12,5	2 513 €	1 748
Ilmanvaihdon puhaltimet	19 286	7,1	11,0	2 218 €	1 543
Ilmanvaihdon LTO (lämpöpumppu)	-	-	-	0 €	0
Uima-altaan varusteet	11 070	4,1	6,3	1 273 €	886
LVI-pumput	5 940	2,2	3,4	683 €	475
Muut	2 700	1,0	1,5	311 €	216
Kaikki yhteensä	175 055	64,8	100,0	20 131 €	14 004

Vuotuinen lämmönkulutus					
	Lämmönkulutus, kWh	Lämmönkulutus, kWh/m ²	Lämmönkulutus, %	Hinta, €	CO ₂ -päästöt, kgCO ₂
Lämmin vesi (suihkut jne.) lämmitys	783 216	290,1	52,8	73 622 €	117 482
Ilmanvaihtolämmitys (altaan iv-kone)	363 734	134,7	24,5	34 191 €	54 560
Altaan veden lämmitys	170 407	63,1	11,5	16 018 €	25 561
Tilojen lämmitys	76 421	28,3	5,1	7 184 €	11 463
Ilmanvaihtoilmalämmitys (muut tilat)	90 509	33,5	6,1	8 508 €	13 576
Kaikki yhteensä	1 484 287	549,7	100,0	139 523 €	222 643

Vuotuinen energiankulutus (koko rakennus)					
	Energia, kWh	Hinta, €	Energia, kWh/m ²	Hinta per kävijä, €	CO ₂ -päästöt, kgCO ₂
Sähkö	319 264	30 011 €	118,2	0,11 €	14 004
Lämmitys	1 484 287	139 523 €	549,7	0,50 €	222 643
Kaikki yhteensä	1 803 550	169 534 €	668,0	0,61 €	236 647

Lämmöntalteenotto

- Järjestelmässä otetaan jätevedestä lämpöä talteen
- Suihkuvedet
- Suodattimien huuhteluvedet

Lämmöntalteenotto kokemuksia

Vesiliikuntakeskus Kaukavesi

Asiakkaita n. 180000/ vuosi

Hallimestari Rauno Niskanen

Laite on ollut käytössä 13 v

Huollot tehty ohjeiden mukaan

Alkuperäiset harjat, käännetty aika-ajoin toisinpäin

Moottori uusittu 2026

Helppo huoltaa. Ovat tehneet huoltotason ympärille, jossa lämminvesipiste ja harjat valmiina

Ovat hyvin tyytyväisiä laitteeseen, tämä on todennettu myös Granlundin tekemissä mittauksissa

Lämmöntalteenotto kokemuksia

Leppävaaran uimahalli
Asiakkaita n. 500000/vuosi
Huoltopäällikkö Arto Järvinen
Laite on ollut käytössä > 10 v
Huollot tehty ohjeiden mukaan
Ei ole tarvinnut korjata laitetta kertaakaan
Helppo huoltaa
Ovat hyvin tyytyväisiä laitteeseen

Lämmöntalteenotto

Vesileppis Leppävirta

Kokonaisvedenkulutus	15000	15000	m3 / vuosi
lämpimän käyttöveden osuus	60	60	% (50...70%)
veden kulutus talteenoton kautta	9000	9000	m3 / vuosi
THERM-X MALLI	MINI4	STD4	°C (15...20 °C)
energiansäästö	157500	183750	kWh vuosi
energian hinta	70	70	€/ MWh
säästö	11025	12863	€ / vuosi
Laiteinvestointi	45000	59000	€
Asennuskulut			€
Takasinmaksuaika	4,1	4,6	vuotta

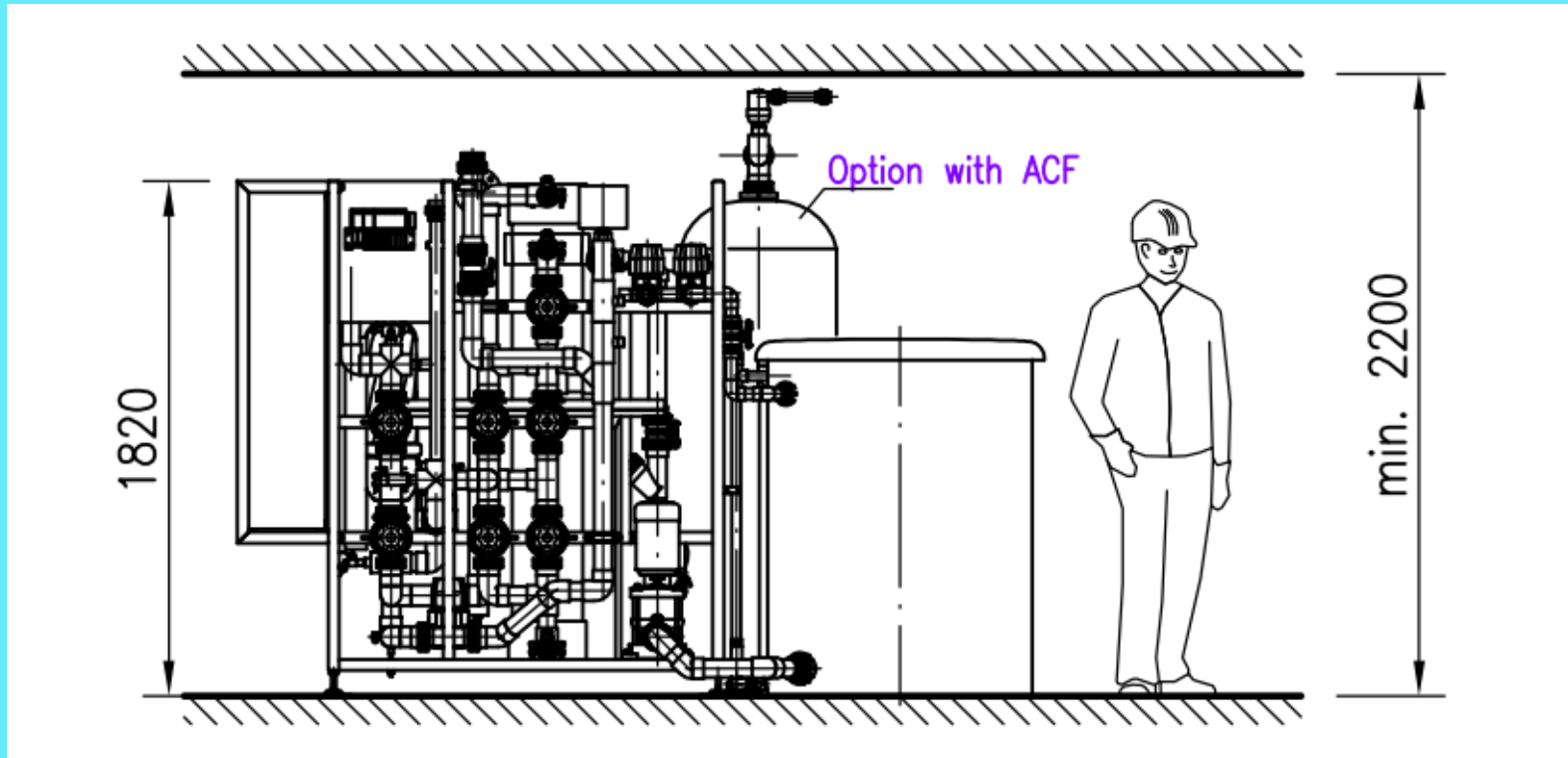
Huuhteluvedentalteenotto

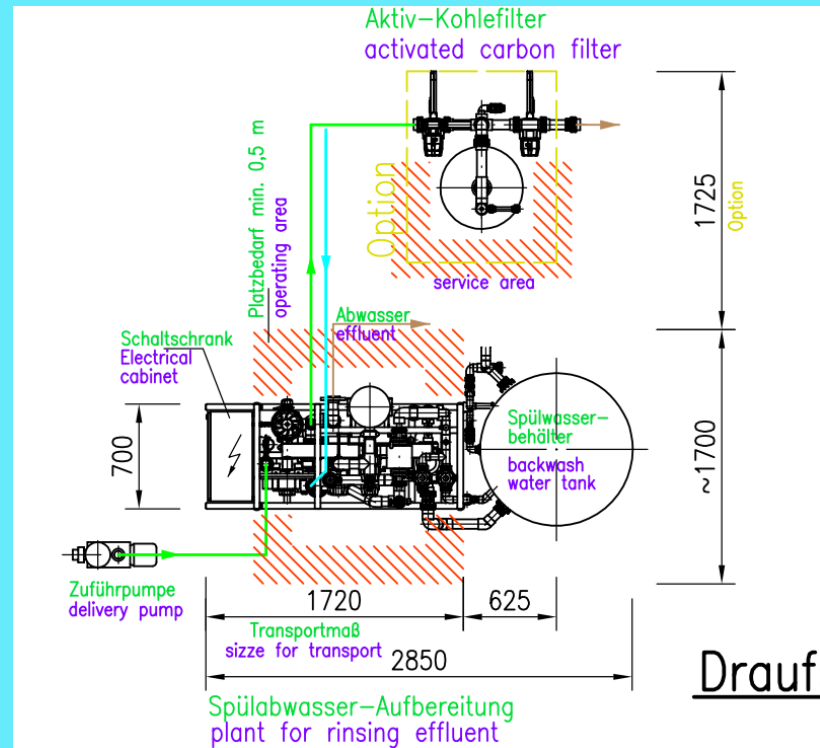
- Uimalaitokset kuluttavat suuria määriä vettä suodattimien huuhtelussa
  - Talteen voidaan ottaa noin 50-60% huuhteluvedestä
    - Ekologinen ja taloudellinen intressi
  - Säästöpotentiaali maanlaajuisesti valtava
    - Vaatii investoinnin ja tilat

Kalvosuodatin huuhteluveden talteenotossa

Kalvosuodatin huuhteluveden talteenotossa

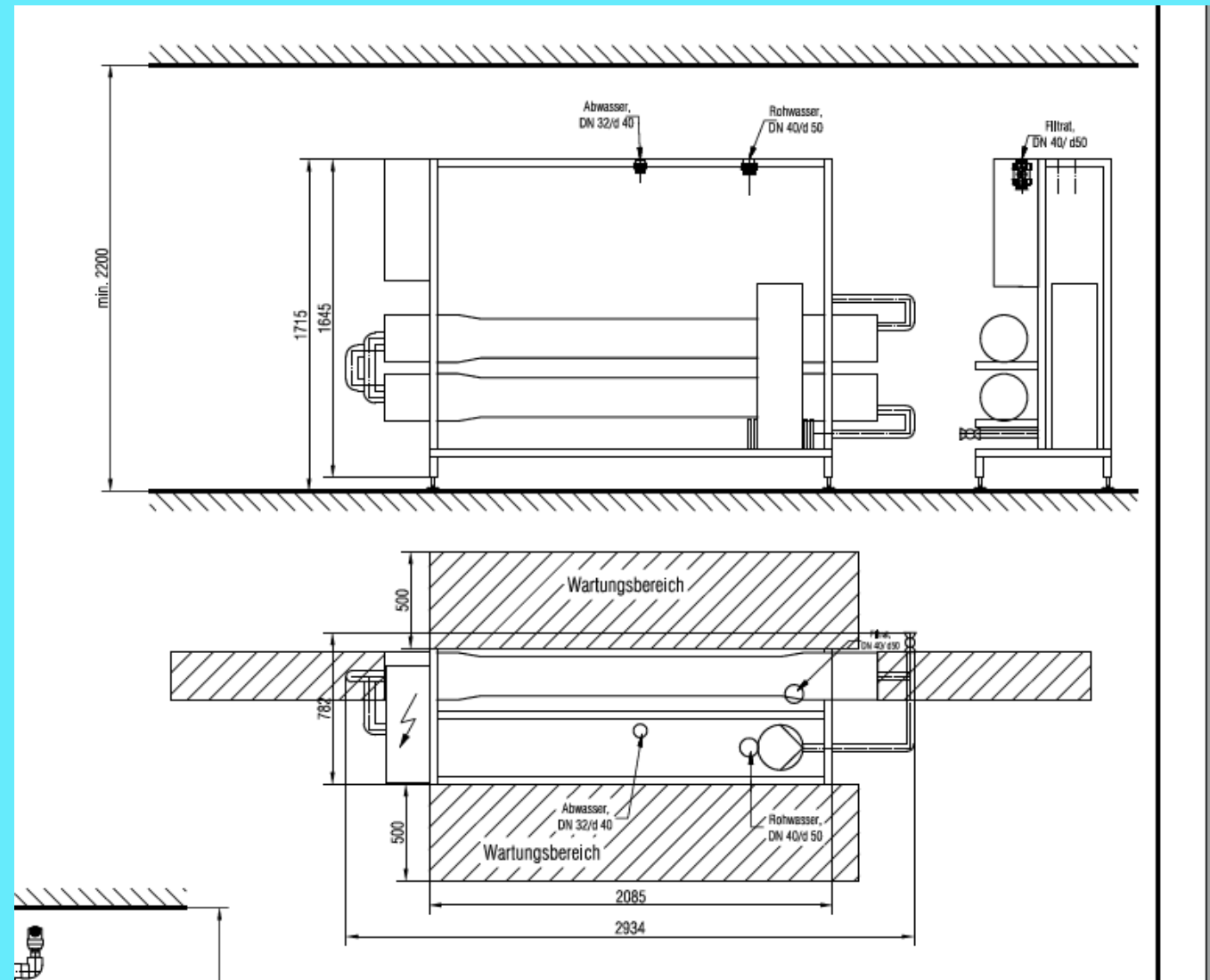

Kalvosuodatin huuhteluveden talteenotossa

UF-RO suodatin huuhteluveden talteenotossa

RO-UF suodatin huuhteluveden talteenotossa

RO huuhteluvedentalteenotossa

- Vaaditaan teräsallaskohteissa suolan poistamiseksi
- Nostaa investointihintaa ja energiakustannuksia
- Nostaa huoltokustannuksia

Esimerkkikohde

Uimahalli, kävijöitä vuodessa 260 000 henkeä
5 kpl 2,4m, 2 kpl 1,6m, 1kpl 1,2m painehiekkasuodattimia
Huuhtelu kerran viikossa
Huuhteluvedenkulutus 167m³ viikossa
Vesi ja jätevesimaksu 4€ / m³
Kaukolämpö keskihinta 70 €/MWh
Käynnissä 48 viikkoa vuodessa

Veroineen huuhteluvesi maksaa 39 758€/a

Veden Lämmitys +5 asteesta → +29 asteeseen vuodessa = 223,5 MWh

Lämmönkulutus 223,5MWh x 70€ ≈ 15 645€ / a

Yhteensä 55 403€ / a

Ultrasuodatuslaite

Tuotto 4 kuutiota tunnissa

Hankintahinta esimerkkikohteeseen 89 500€

Vuosihuoltokulut 2000€

Laitteiston sähkönkulutus on noin 1000€ / a

50% huuhteluvedestä saadaan talteen

Vuosisäästö ≈ 59 153€

Huoltokuluineen takaisinmaksuaika on noin 1,5 vuotta

(89 500€ / 56 153 € ≈ 1,52)

Ultrasuodatus / Käänteisosmoosilaite

Tuotto 4 kuutiota tunnissa

Hankintahinta esimerkkikohteeseen 148 500€

Vuosihuoltokulut 2000€

Laitteiston sähkönkulutus on noin 1600€ / a

50% huuhteluvedestä saadaan talteen

Vuosisäästö ≈ 59 153€

Huoltokuluineen takaisinmaksuaika on noin 3 vuotta

(148 500€ / 51 803 € ≈ 2,86)

Kiitoksia Osallistumisesta!

